

פרוטוקול מס' 126

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', ז' בחשוון תשל"ב - 26.10.71, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

י . ישעיהו - היו"ר
א . אנקוריון
ד . ארזי
מ . ביבי
י . בן-מאיר
ש . גרוס
א . הרצל
א . זילברברג
ס . זר
א . חביבי
ס . נסים
א . עופר
צ . צימרמן
א . רזיאל-נאור

מוזמנים:

א . אבנרי - חבר-הכנסת
ש . כהן - חבר-הכנסת
ח . ליאור - מזכיר הכנסת
ק . ארן - סגן מזכיר הכנסת
ז . שר - היועץ המשפטי של הוועדה
א . בר-זכאי - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ . ברפי

נ . דינגלר

רשמה:

סדר-היום: א . בקשת חבר-הכנסת שלום כהן להכיר בו כסיעה
שתיקרא "סיעת כוח חדש".

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

א. בקשת חבר-הכנסת שלום כהן להכיר בו כסיעה שתיקרא "סיעת כוח חדש"

עלינו לסיים את הדיון בענין בקשת חבר-הכנסת כהן להכיר בו כסיעה שתיקרא "סיעת כוח חדש". רשומים אצלי לרשות הדיבור ארבעה חברי-הכנסת, שהם חברי-הוועדה, שאינם נוכחים כרגע, ושני חברי-הכנסת הנוגעים בדבר: חברי-הכנסת שלום כהן ואורי אבנרי. אני מציע שנשמע תחילה את חברי-הכנסת כהן ואבנרי, ואם חברי הוועדה הרשומים לרשות הדיבור - חברי-הכנסת: גרוס, נחושטין, נבון ורזיאל-נאור - לא יופיעו, נסיים את הדיון בשמיעת חברי-הכנסת הנוגעים בדבר בלבד.

ש. כהן:

לפני הישיבה הקודמת קיבלו חברי הוועדה תזכיר מאת חבר-הכנסת אבנרי ועל-סמך תזכיר זה התווכחו בישיבת הוועדה. כיוון שלא קיבלתי העתק של התזכיר הזה לא יכולתי להתייחס אליו, אבל לפי בקשתי קיבלתי מאת יושב-ראש הוועדה את התזכיר ואתיחס לנושאים העיקריים.

אחד הנושאים העיקריים בתזכיר של חבר-הכנסת אבנרי הוא ההתייחסות לדרישות קודמות של בודדים וסיעות שפרשו להכיר בהם כסיעות, באופן מיוחד לדרישתו של חבר-הכנסת כהן-צידון ולדרישתם של חברי-הכנסת השניה: והשלישית: אלישר וגרידי, ומסיקים מסקנה שדינו של פורש יחיד כדין סיעה קטנה שפרשה, אין להם מעמד של סיעה - לדבר זה אין שום עגינה בתקנון הכנסת וגם לא בתקדימים. תקנון הכנסת מדבר על דבר אחד בלבד: במקרה של התפלגות הסיעה לאחר הבחירות ושאלת הסיעה, אשר בה נשארו רוב החברים שנבחרו לפי רשימת המועמדים, לתת לעצמה את השם בו השתמשה בבחירות. התקנון מדבר אך ורק על השם. אם יש רוב, ההכרעה היא אוטומטית. אין שום ויכוח בתקנון על מעמדה של סיעת יחיד, ישנם רק תקדימים.

מה אומר ההגיון? אם נקבל את ההגדרה של חבר-הכנסת אבנרי ל"סיעה", הלקוחה ממילון גור, סיעה היא אסיפת אנשים, המון, קבוצת אנשים...; אבל יחיד שנבחר על-ידי בוחרים, הרי שהבוחרים העניקו לו מעמד של סיעה, אין זה יחיד. הבוחרים בחרו אותו לכנסת. מעמד של סיעה העניקה לו ועדת הכנסת אשר היא קבעה מעמדו כסיעה; על כן, כאשר חל פילוג בסיעה של שני חברים נוצרים שני חברי כנסת בודדים. מי מהם נבחר על-ידי הבוחרים כסיעת יחיד? - אף לא אחד מהם; ועדת הכנסת צריכה להחליט לגבי שניהם כשם שהיא מחליטה לגבי חבר-הכנסת בודד.

אפשר לבוא ולומר ששניהם לא יהיו סיעה. בכך יש: א) יחס של חומרה; ב) שלילת רצון הבוחר. כאשר באים ושואלים למי משניהם מעמד של סיעה, הדבר אינו צודק; לכן לא במקרה נוצר התקדים של שתי סיעות ערביות כאשר בשני המקרים היתה התפלגות ובשני המקרים הכירו בכל אחד מהם כבסיעה.

כאן נערך ויכוח לגבי פירוש

המלים: פרישה והתפלגות. חבר-הכנסת אבנרי מביא ציטטה מדברי חבר-הכנסת קלינגהופר, שהתפלגות יכולה להיות רק על דעת הפלג השני. אם החלק השני אינו מסכים אזי זו פרישה. ושוב, אם להסתמך על מילון גור, מה זאת אומרת התפלגות? האם התפלגות מותנית? - אין זכר לכך. התפלגות היא התחלקות; "פלוג" - פרוד, מחלוקת, חלוקי דעות; "פלוגתא" - מריבה, מחלוקת, ריב דברים. אין פה זכר למה שאמר חבר-הכנסת אבנרי. חבר-הכנסת אבנרי אמר שכדי שיחול פילוג צריכה להיות לכך הסכמה של שני הצדדים. חבר-הכנסת אבנרי הסכים לזה שאני יצאתי, הוא אף דחף אותי החוצה; לכן, אם דרושה הסכמה - הרי היתה.

חבר-הכנסת אבנרי אמר שאם שני

חברי-הכנסת עוזבים סיעה גדולה, הרי אוטומטית מעניק להם התקנון מעמד של סיעה, חבר-הכנסת בודד הפורש אינו מקבל מעמד כזה. חבר-הכנסת אבנרי מביא דוגמה מה היה קורה אם חבר-הכנסת כהן-צידון היה מתחבר לסיעת יחיד נוספת ושניהם יחד היו מקבלים מעמד של סיעה ואחר-כך מתפלגים וכל אחד מהם היה טוען למעמד של סיעה; ההבדל היחיד הוא שאז לא חבר-הכנסת כהן-צידון ולא חבר-הכנסת הבודד שפרש מסיעה אחרת נבחרו יחד לכנסת. כאן היה מצב שלא היה לו תקדים, כאן נבחרו שני יחד כסיעה לכנסת ועכשיו באה ההתפלגות.

ש. כהן:

לגבי המלים: פרישה והתפלגות - ראשית, אין התקנון מכיר את המלה: פרישה, בתקנון מדובר על התפלגות. על-ידי עצם הפרישה חלה התפלגות. ההתפלגות היא פועל יוצא של הפרישה, אין אלה שני דברים מנוגדים. כאשר פרשתי מסיעת העולם הזה - כוח חדש חלה התפלגות של הסיעה. לא במקרה מתייחס התקנון להתפלגות ולא לפרישה.

חבר-הכנסת אבנרי טוען למעמד מיוחד באשר הוא הראשון ברשימה. כן טוען הוא ששנ"אות הכנסת הכירה בו כנציג הרוב של הסיעה בכך שקיבלה את הכרעתו לגבי סדר הנואמים. איזה רוב יש בסיעה? חבר-הכנסת אבנרי הוא ראש הסיעה, וכראש הסיעה היו לו פונקציות מסויימות ובהן הכירה הכנסת. הוא ניצל את כל הסמכויות הללו כדי לקבוע מי ידבר; על כך לא באתי לערער, אבל שהכנסת הכירה בו כרוב, היכן יש רוב לשני אנשים?

לגבי הרקע להתפלגות זו, טוען חבר-הכנסת אבנרי שבעצם הוא נבחר ב-14,000 קולות ואני נבחרתי בכ-3,000 קולות, והראיה לכך היא שהוא כיהן בכנסת הקודמת ואני לא כיהנתי כיוון שהיו חסרים לי כ-3,000 קולות; מכך הוא מסיק שהקולות שהיו לו בכנסת הקודמת הם שלו. בבקשה, שיביא הוכחה כי 14,000 איש הטילו את הפתק לקלפי למענו, גם הפעם וגם בפעם הקודמת. שיביא הוכחה שהאנשים שהטילו את הפתק לקלפי לא הטילו אותו בעד מועמד שלישי. האנשים הצביעו בעד רשימה. חבר-הכנסת אבנרי עומד בראש הרשימה ולכן נכנס ראשון לכנסת, אבל אי-אפשר לדעת מקולותיהם של מי הוא נכנס. אולי הוא נכנס לכנסת הקודמת בזכות קולותיהם של אנשים שהתנגדו לו אישית, אך הצביעו בעד מועמדים אחרים ברשימה, או בגלל עקרונות? מה השייכות כאן? כאשר הבוחרים הם אלמונים איש לא יכול לחקור אותם עבור מי הצביעו. הם הצביעו עבור רשימות וסיעות. הסיעה היא הגוף היחיד שיש לו מעמד בכנסת, וסיעת העולם הזה - כוח חדש המונה שני חברים - התפלגה.

חבר-הכנסת אבנרי אמר בדבריו שבהתחלה זכור היה לו שהיה כאן איזה פילוג - חלק לכאן וחלק לשם, ואחר-כך הוא קרא שהיתה פרישה של בודד ורוב מוסדות הבחירה הלכו עם אבנרי. לא מעבייין את ועדת הכנסת מה קורה בתנועה. היה פילוג בתנועה הזאת. חבר-הכנסת אבנרי טוען שרק אני פרשתי ואיתי פרשו 2-3 חברים שכבר רוצים לחזור לתנועה. יש בידי פרוטוקול של סיעת העולם הזה - כוח חדש בהסתדרות - חמישה חברים בסיעה במועצת ההסתדרות, כולל חברי מרכז כוח חדש לשעבר, בתוכם שני החברים שהם בסיעה שלנו בוועד הפועל בהסתדרות - בפרוטוקול מיום 16.9.71 כתוב: הוחלט פה אחד בנוכחות כל חברי הסיעה: (1)..... (2) הסיעה מחליטה כי מהיום תיקרא 'סיעה דמוקרטית ישראלית' ושם זה יוצע על-ידי חבר-הכנסת שלום כהן כסיעה בכנסת. כל אלה הם אנשים, שלדברי חבר-הכנסת אבנרי, בכלל לא קיימים עם חבר-הכנסת שלום כהן. שלום כהן הוא סתם אדם שנמקרה היה בתנועה ובמקרה היה במקום שני. היתה התפלגות בתוך התנועה הזאת ואי-אפשר לומר שהמוסדות פעלו. חבר-הכנסת אבנרי יכול לבחור 50 חברי מרכז נוספים. בוועידה האחרונה, כאשר ערכו בחירות למרכז התנועה היו מועמדים על בסיס אישי. רוב חברי ההנהלה של התנועה וחברי הוועידה בחרו. כיצד קרה שבמקום מספר אחד נבחר שלום כהן? האם זה סתם אדם שאין לו רקע? אדם הקם ועוזב?

כאשר מדברים על מוסדות התנועה, לתנועה יכולים להיות מוסדות רבים, אבל המוסדות העיקריים שהבחר אמר משהו לגביהם הם: הסיעה בהסתדרות והסיעה בכנסת. הסיעה בהסתדרות כולה עזבה את התנועה, והסיעה בכנסת מפולגת לשניים.

עובדה נוספת: כאשר חבר-הכנסת אבנרי ומר זכרוני הופיעו בפני ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות וטענו לשלילת ביקורת, קבעה ועדת הביקורת שאנחנו הסיעה ולא הם. שם באמת היה דיון על הרקע הבחירתי.

טען חבר-הכנסת אבנרי בתזכירו, בהזכירו חוק מדיני החברות, שהראשון הנרשם בפנקס הבוחרים הוא גם הבודד; אבל אין זה אומר שהראשון הוא בעל הזכויות. יש מיעוט מוגן. כיצד יכול הוא לבוא ולבשל אותי ממועמדותי בסיעה?

ש. כהן:

הויכוח הוא על שני דברים: א) שם הסיעה - התקנון מתייחס לכך שאם יש רוב ומיעוט, הרוב מקבל את השם בו השתמש בבחירות. אם אין רוב ואין מיעוט - קיים ויכוח מי מקבל את השם. הויכוח יכול להיות לגיטימי והוועדה דנה ומחליטה על כך;

ב) מעמד הסיעה - בענין זה אין לחבר-הכנסת אבנרי שום מעמד, הוא אינו יכול לטעון שלי לא מגיע מעמד של סיעה. שנינו מופיעים לפני ועדת הכנסת ומבקשים שהוועדה תכריע למי מגיע מעמד של סיעה. חבר-הכנסת אבנרי יכול רק לטעון בוויכוח על שם הסיעה, שלו מגיעה זכות הבכורה, אך אינו יכול להגיד שלי אין זכות למעמד של סיעה.

מתוך שיקולים פנימיים של סיעתי מחוץ לכנסת אני מוותר בצער, אבל גם בשמחה, על בקשתי להעניק לי את השם "כוח חדש", ובמקום זאת מבקש אני את השם: "סיעה דמוקרטית ישראלית" - (ד"ר); לכן מרגע זה טיעוני של חבר-הכנסת אבנרי לגבי אינם תופסים. ועדת הכנסת צריכה להחליט אם יש לי מעמד של סיעה, אם לאו.

חבר-הכנסת אבנרי פותח בזה שקרו בינתיים דברים חמורים מאוד - פרשת הפנתרים השחורים - והוא כתב שחבר-הכנסת כהן ועוזריו הופיעו במסיבת עיתונאים יחד עם הפנתרים השחורים כדי להפכם לסיעה עדתית. הדבר הזה הוא שקר מוחלט ואני מעז לומר שחבר-הכנסת אבנרי ידע שזהו שקר לפני שפירסם את הדברים. לפני הפירסום הופיעה הכחשה שלי בעיתון "ידיעות אחרונות". אני אמרתי, ואני חוזר ואומר: אין בדעתי להקים סיעה עדתית, אין לי כוונה כזאת. אם הייתי מצטט את שמות חברי הסיעה אזי כולם, פרט לאחד, הם אשכנזים. מי שפירסם דברים אלו חושב שהוא מנופף חרב כדי לפגוע בי. אם זה הנימוק לפסול אותי כסיעה, כי אז תיווצר סיעה עדתית; אבל לבוא ולטעון שסיעה היא פסולה מפני שהיא שייכת לאדם מסויים, אם זה לא עדתי, אינני יודע מה זה עדתי. לכן מוטב שיניחו לנפש זה.

ש.י. גרוס:

לדעתי יכולים אנו לשבת פה יום-יומיים ולדון בפירושי מלים כפי שמופיעים במילון גור או במילון אבן-שושן ולהתווכח על משחק מלים, וגם להביא לידיעת כל הבודדים מי הצביע בעד חבר-הכנסת אבנרי ומי הצביע בעד חבר-הכנסת שלום כהן. זוהי פרשה ארוכה ולא נוכל לסיים אותה.

לכן מציע אני: א) שם הסיעה ישאר לחבר-הכנסת אבנרי - "סיעת העולם הזה - כוח חדש";

ב) מאחר ואין תקנה בענין זה ואנו דשים בכך בכל הכנסות, ולדעתי צריך לתקן זאת, מציע אני זכויות שוות לשתיה הסיעות. לאחר הפילוג איננו יכולים לקבוע כמה קולות קיבל כל אחד מהנבחרים, לכן אין מנוס מכך לקבוע שהפילוג הוא חצי חצי ולפיכך לקבוע את רשימת תור הבואמים בכנסת, כלומר; התור הבא: סנה, אבנרי, כהן;

ג) לגבי החתימות לקראת הכנסת השמינית - בהתאם לתקנון עליהם להביא 700 חתימות. אני מציע שלא נחליט על כך עתה, יש לפנינו זמן. יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית הוא המשפטן חיים כהן ונדון איתו על כך.

א. אבנרי:

אסתפק בטיעון משפטי מובהק: על מה בעצם הויכוח? נאמר כאן שלסיעתי אין מעמד לגבי השאלה אם חבר-הכנסת שלום כהן יוכר כסיעה, אם לאו. אני אומר לשלול מעמד זה, כי לסיעתי אינטרס מהותי מאוד בענין הזה, ולמה? הויכוח כרגע הוא בין שתי אפשרויות:

א) או שחבר-הכנסת שלום כהן יהנה מזכויות של סיעה בדיוני הכנסת, אבל לא יהווה סיעה - לפי התקדימים של חברי-הכנסת כסה, כהן-צידון וקודמיהם; ב) או שחבר-הכנסת שלום כהן יוכר כסיעה. מהו ההבדל? - לגבי דיוני הכנסת על כל סיעותיהן אין כל הבדל. כולם זוכרים שחבר-הכנסת כהן-צידון נהנה כמו חבר-הכנסת מיקוניס וכמוני. ההבדל הוא לקראת הבחירות הבאות. יפה לומר שאתם לא תחליטו על כך היום, אבל ההחלטה שתקבל כאן תהייה מחייבת. שום שופט או ועדת בחירות לא יקבעו זאת מחר. לדעתי, אין כל אפשרות להשאיר את הענין

א. אבנרי:

פתוח, באשר החוק קובע בצורה מפורשת שיש סיעה או שאין סיעה, אבל אין חצי סיעה. אם ועדת הכנסת מכירה בכך שיש סיעה חדשה בכנסת אז אוטומטית יש לה זכויות של סיעה והיא תיהנה מכל הזכויות שיש לסיעה בכנסת. אף אחד בכלל אינו מבקש לשלול זאת, גם לא אני. אין לי שום התנגדות לכך. ברגע שישנה סיעה אז יש לה זכויות של סיעה ויכול חבר-הכנסת שלום כהן ללכת לבג"צ אם יהיה ספק בכך ולקבל זכויות של סיעה.

ד. נסים: לכן במקרה כזה לא חייבים להחליט לגבי הגשת רשימה עם חתימות או בלי חתימות.

א. אבנרי:

לא הוסכם מתוך דברי המשתתפים בו יכוח שחבר-הכנסת שלום כהן יקבל זכויות של סיעה בדיוני הכנסת. חבר-הכנסת כהן דורש שיוכר כסיעה בשם הדמוקרטיים הישראליים, וברגע שהוועדה תכיר בכך שישנה סיעה כזאת, יש לסיעה זו זכות להגיש מועמדותה כסיעה לבחירות לכנסת השמינית בלי לעבור את כל התהליכים של סיעה חדשה.

הנימוקים שלי הם: א) לגבי מימון הבחירות - אין אדם בוועדה זו שיש לו ספק כלשהו שיהיה מימון ממלכתי של הבחירות הבאות. ההבדל הוא: אם בבחירות הבאות יקבע שהחוק הקודם יחול עוד פעם, או שיעשו תיקונים לפי תוצאות הבחירות, נפקא מינא שמוכרח להיות ששני-שלישים של המימון יהיו לפני הבחירות. סיעה בכנסת תקבל זאת בלי לדעת את תוצאות הבחירות; ואז השאלה היא: ממי זה יילקח? השאלה התעוררה בבחירות הקודמות, ועדת הכספים הציעה הצעה והכנסת אישרה אותה: סיעה היוצאת מהכנסת היא כסיעה הנכנסת לכנסת; לכן גח"ל קיבל 26 במקום 22. מה שאפשר לדעת הוא שלגבי המימון המוקדם - לפחות לגבי שני-שלישים של המימון - הוא יוכר בלי שום ספק.

ז. שר: אני חושב שדוקא סיעת העולם הזה - כוח חדש היתה המבקרת הראשית של החלוקה לפי הכנסת

הקיימת.

א. אבנרי:

גם בבחירות הקודמות התנגדתי, גם אז אמרתי שאם המימון הוא לפי התוצאות הקודמות ולא הבאות אין זה הוגן, המימון צריך להיות לפי הסייעות הנכנסות.

הו יכוח הוא בטענת שהכרת חבר-הכנסת שלום כהן כסיעה תפגע בזכויות סיעתנו שלנו בבחירות הבאות; לכן יש לי ענין בזה.

מ. זר: זהו מחיר הפילוג.

א. אבנרי:

הפגיעה היא בכך שנשלל מסייעתי מנדט אחד. טענתי היא כדי למנוע פגיעה לקראת הבחירות הבאות.

לא יכול להיות חבר-הכנסת בכנסת שלא יהיו לו הזכויות הדרושות למילוי תפקידו, אבל אני טוען לגבי הכרת חבר-הכנסת שלום כהן כ"סיעה" בכנסת במלוא משמעות המלה, מבלי שהסיעה הזאת התייצבה לפני הבוחרים ומבלי שקיבלה אישור הבוחרים על דמותה ומצעה כפי שהוא.

אני מציע לכל חברי הוועדה לחשוב היטב על כך, שאם חבר-הכנסת פורש מסיעה, היא גודלה ככל שיהיה, ובכך עוקף את הצורך להתייצב לפני הבוחרים ולקבל אישור כסיעה חדשה עם כל הכרוך לגבי מימון, כי אז הוא קורא לפרישה של חברים מכל הסייעות.

לגבי התקדימים: נאמר שאין תקדימים, אך יש תקדימים לרוב. יש ויכוח בין שני סוגי תקדימים. יש החלטות שונות שהן תקדימים. לתקדימים יש כוח מחייב עד שלא שונה התקנון. סוג אחד של התקדימים הוא התקדימים של חברי-הכנסת כהן-צידון וכסת, שהיינו: חבר-הכנסת היחיד הפורש מסיעתו מאפשרים לו להשתתף בדיוני הכנסת כאילו היה סיעה, מבלי להכיר בו בתור סיעה; לעומת זאת ישנם התקדימים לגבי הסייעות הערביות.

היו"ר י. ישעיהו:

אם אלה הם תקדימים אז התקדימים המאוחרים יותר הם של הסייעות הערביות.

א. אבנרי:

לא. סדר התקדימים הוא כדלהלן: תקדים כסה, תקדים ערבי, תקדים כהן-צידון, תקדים ערבי.

מה ההבדל בין שני התקדימים? - נאמר כאילו ששם היו סייעות גדולות וכאן היו סייעות של שני חברים, זהו פירוש לא נכון. יש תקדימים לגבי חבר-הכנסת יחיד הפורש מסיעה, ויש תקדים של שתי סייעות שהתפלגו על רקע של גופים שהם מלכתחילה היו כפולים ונשלב מסויים התפלגו בהסכמה ובתיווך של מפלגת האחות (מפא"י).

לגבי חברי-הכנסת כהן-צידון וכסת נקבע תקדים שהם לא מהווים סייעה למרות שאחרי חבר-הכנסת כסת עמד פלג גדול של חברים כיוון שחבר-הכנסת כסת פרש על רקע ציבורי; בכל זאת לא הכירה בו הכנסת כבסיעה.

לגבי שני התקדימים הערביים היה דבר אחר: במקרה אחד הלכו יחד קבוצה דרוזית וקבוצה מוסלמית, הם התאחדו יחד לפני הבחירות ובאמצע הכנסת נפרדו; התקדים השני היה על רקע של אותה עדה, שתי קבוצות עם רקע משפחתי נפרדו, זה כמו שתי מפלגות מערך שנתאחדו ובאמצע הכנסת מתפלגים.

לעומת זאת לגבי פרישת חבר-הכנסת אחד - הוא נהנה מזכויות סייעה בדיוני הכנסת, אך הכנסת לא נתנה גושפוקה לסייעה שלא הוצגה לפני הבחירות.

המצב העובדתי הוא זה: קיימת תנועת העולם הזה - כוח חדש, היא תנועה על מוסדותיה. אחרי שחבר-הכנסת כהן התקיף את התנועה בטלויזיה ובמסיבת עיתונאים החליטה התנועה להוציא יחד עם שני חברים נוספים שהצטרפו אליו מתוך מרכז שמנה 46 חברים. מאז עברה חצי שנה, במשך חצי שנה זו היתה אפשרות לחבר-הכנסת כהן לכנס ועידה, לכנס מועצה, להקים סייעה, אך דבר כזה לא קרה. נשארו אותם חמישה חברים שהם מהווים, במקרה, עם חבר-הכנסת שלום כהן את הסייעה שלנו במועצה ההסתדרות. אף חבר אחד של הוועידה לא פרש. ועדת הביקורת של ההסתדרות קבעה שהוא יהווה את הסייעה. אני התנגדתי לכך וועדת הביקורת קבעה שחברי ועידתנו יתכנסו והם יקבעו מה יהיה גורל הסייעה. הם עדיין לא התכנסו, כי גם על כינוסם הגשתי ערעור. הקביעה הזמנית היא שסייעת העולם הזה על 13 חברים בוועידת ההסתדרות היא אשר תתכנס ותחליט.

התנועה קיימת ואין על כך כל ויכוח. הראיה היא שחבר-הכנסת כהן רוצה לקרוא לעצמו היום בשם אחד, ואני שמח על כך.

יש עוד נקודה אחת מהותית לויכוח, וזו הבעיה של רוב ומיעוט. לפי מהלך הויכוח רואה אני שגם חברי הוועדה התחבטו בשאלה זו. מה זה רוב ומה זה מיעוט? הבעיה של רוב ומיעוט מתעוררת רק לגבי השם והיא כרגע לא דלבנסית. רוב ומיעוט לא קיים לגבי שאלה אחרת. כיוון שחבר-הכנסת שלום כהן ויתר על השם - אין בעיה של רוב ומיעוט.

צ. צימרמן:

מה דעתך לגבי החלטה דומה שהתקבלה בהסתדרות שרוב החברים של הסייעה יחליטו על כך?

א. אבנרי:

אני הייתי מקבל זאת בשמחה רבה, ויש אולי מקום לחשוב על כך.

לגבי רשימת המועמדים: רשימת המועמדים קיימת עד גמר כהונת הכנסת הזאת. אם חבר-הכנסת כהן יחליט לפרוש - באופן אוטומטי יכנס חבר אחד הנמצא בתור ברשימת המועמדים. הרשימה עדיין קיימת. אם שנינו נחפטר - יכנסו השלישי והרביעי בתור שברשימת המועמדים של העולם-הזה - כוח חדש.

אשר לזכויות לגבי רוב ומיעוט: הטענה שהושמעה אין בה ממש. הטענה שאיננו יודעים מי הצביע בעד מי, עם כל הכבוד, היא אינה נכונה. נכון שאי-אפשר לערוך משאל אצל 17,000 בוחרים, אבל רצון

א. אבנרי:

הבוחרים מתבטא ברשימת המועמדים שעליה הצביעו. אחד מן השניים: או שמצביעים למפלגה, או בשביל השניים. אם מצביעים למפלגה, בשביל רשימת מועמדים, כי אז סדר ההופעה ברשימה קובע, ואין דינו של המועמד ה-28 ברשימת המערך כדינו של המועמד ה-56 באותה רשימה. הבוחרים בוחרים במועמד הראשון, אחרי שהמועמד הראשון נכנס לכנסת הם בוחרים במועמד השני ואחר-כך בשלישי. הבדירה שלהם היא להצביע בעד רשימה אחרת או לשנות את שיטת הבחירות, אבל בשיטה הקיימת הם בוחרים במועמד הראשון ואחר-כך בשני ובשלישי. ממילא, אי-אפשר להעניש את הרשימה בכך שזכתה ב-1,000 קולות יותר. אילו היינו מקבלים 16,000 קולות, כי אז היה חבר-הכנסת אבנרי נציג התנועה על-פני רצון הבוחרים, ואז הבעיה של סיעה אחרת לא הייתה קיימת. מפני שקיבלנו עודף של 1,000 קולות, אז כביכול אומרים שיורדים מחבר-הכנסת אבנרי גם הקולות שקיבל.

במה דברים אמורים? - נאמר לגבי סדר הנואמים וכד' הנקבעים לפי מספר הקולות: סנה, אבנרי, כהן. עם כל הכבוד צריכים לשקול זאת יותר ולא ייגרע קולי אם אדבר אחרי חבר-הכנסת סנה, אבל אני מציע לשקול זאת היטב. כאשר הכנסת קבעה שסיעת גח"ל תיחנה מ-26, היתה מחשבה מסויימת - לא לעודד מעשי פרישה בתוך הכנסת. אדם נכנס לכנסת בזכות ואל לו להשתמש בזה למטרות פרטיות, זהו ענין של הגיינה ציבורית. לגבי סדר הנואמים: אם הייתי מקבל אלף קולות יותר, עדיין יותר מחבר-הכנסת סנה, אבל לא בשביל חבר-הכנסת נוסף - הייתי נואם לפני חבר-הכנסת סנה, אבל מפני שקיבלנו אלף קולות יותר ונוצר מצב שחבר-הכנסת השני פורש, אז 17 אלף הקולות מתחלקים לשניים ומספר הקולות שלי הופך ל-8.5 אלף. אני מציע לחשוב על כך היטב. אילו הייתי מקבל אלף קולות פחות הייתי הגדול בין הסיעות הקטנות, אבל כיוון שקיבלתי אלף קולות יותר, אז אני השני בסדר.

אמר חבר-הכנסת כהן שמעמד הסיעה מעניקה ועדת הכנסת - אין בזה שום ממש. ועדת הכנסת אינה יכולה להעניק שום מעמד, כי הבחירות קובעות זאת. סיעה שעברה את הבחירות החוק קובע שהיא תעניק לעצמה את השם בו היא רוצה וועדת הכנסת מאשרת את השם. אני עוררתי זאת ברשימת הכנסת הקודמת וזה נתקבל בצורה אילמת בכך שהופסק הדיון, לפי הצעתו של חבר-הכנסת פזחם רוזן, שברגע שסיעה עברה את אחוז החסימה בקולות הבוחרים - הגנין הסתיים.

אני מציע להעניק לחבר-הכנסת כהן את כל הזכויות של סיעה בדיוני הכנסת, אבל אני מתנגד לכך שמי שפורש מסיעה בכנסת יקבל מעמד של סיעה בכנסת. חבר-הכנסת כהן מתייחס לדברים שאמרת במכתבי לחברי הוועדה לגבי זה. אני עוררתי זאת בהקשר אחד: אני מתנגד לכך שבוחרי רשימה מסויימת שנכנסו לכנסת ברשימה מיוחדת עם מצע מסויימים, ולאחר כניסתם לכנסת יפרוש חבר-הכנסת פלוני, יקים סיעה חדשה ויקבע אידיאולוגיה חדשה. לזה התנגדתי ובהקשר לכך אמרתי שהאופי המיוצג על-ידי חבר-הכנסת שלום כהן שונה מהאופי של סיעה שנבחרה בבחירות. בהקשר זה עוררתי את ענין הפנתרים שלא אני עוררתי אותו, אלא הפנתרים כינסו מסיבת עיתונאים ואמרו מה שאמרו. יש זכות גם לסיעות עדתיות בכנסת נתנאי שקיבלו את קולות הבוחרים.

היו"ר י. ישעיהו: ענין זה אינו רלבנטי, הוא בהחלט מחוץ לויכוח.

א. אבנרי: הצד הציבורי הוא רק שלא צריך להיקבע תקדים שתיווצר סיעה על-חשבון קולות שניתנו לרשימה שהתייצבה בבחירות על יסוד מצע מסויימים.

אני מסכים מהי בקשת לווועדה? - עומד פה לדיון דבר חשוב אחד: האם חבר-הכנסת כהן יקבל זכות של סיעה בדיוני הכנסת מבלי להיות סיעה, או שהוא יהווה סיעה בשם X מהיום. אני טוען שהוא צריך לקבל זכויות של סיעה בדיוני הכנסת, אך לא מעמד של סיעה.

דבר נוסף: סדר הדיונים בכנסת בוויכוחים סיעתיים: אני מציע לווועדה להשאיר את הסדר הקיים שנקבע לפי תוצאות הבחירות על-פני התקדים של מימון הבחירות שנקבע שגח"ל נשאר עם 26, הליברלים עם 5 וכו'. אם ייקבע שסיעת העולם הזה תשתבץ מחדש, גם אז מציע אני שסיעת העולם הזה - כוח חדש תישאר ראשונה בסדר תור הנואמים של סיעות היחיד, כי היא קיבלה מספר רב יותר של קולות.

א. עופר: מה עומד עתה על סדר-היום? הדיון נערך על יסוד פנייתו של חבר-הכנסת שלום כהן להעניק שם לסייעתו, מה צריכים אנו להחליט עתה?

היו"ר י. ישעיהו: דבר אחד ברור וזאת לגבי כל ספק והוא: חבר-הכנסת שלום כהן יקבל רשות הדיבור בדיוני הכנסת. נותר לנו לדון: א) שם הסייעה; ב) מיקומן של שתי סיעות יחיד למהן הזכויות של סיעות יחיד לגבי כל אחת מהן; ג) חדר ומזכירות בכנסת; ד) סיעה בכנסת לענין הבחירות, 750 חתימות וכו'. על כל הדברים הללו עלינו להתייעץ. בעקבות הפירוש של חבר-הכנסת אבנרי נצטרך ייעוץ משפטי, כי להחלטתנו עשויה להיות משמעות ברורה כאשר מגיעים למערכת החירות. אני מציע ששלושה חברי הוועדה ינסחו הצעה, יתייעצו עם סיעותיהם ויביאו לישיבה הבאה בצעת סיכום.

ח. ליאור: מה יהיה בינתיים?

היו"ר י. ישעיהו: בינתיים קיימת בעיית מיקום תור הנואמים. השאלה היא מי קודם למי.

מ. נסים: אני מציע להשאיר את תור הנואמים כפי שהוא קיים עתה: אבנרי, סנה, כהן, עד להחלטת הוועדה.

א. עופר: אני מציע שכל זמן שלא קיבלנו החלטה - ישאר הסדר הקיים.

י. בן-מאיר: גם אני סבור שיש להשאיר את המצב הקיים עד לקבלת החלטה.

צ. צימרמן: אני תומך בהצעת חבר-הכנסת עופר מבחינה פורמלית, מבלי לקבוע שום דבר לגבי הנושא העומד לדיון.

היו"ר י. ישעיהו: באופן כללי מקבל אני את ההצעה הרווחת בין חברי הוועדה לשמור על המצב הקיים, אך הנימוק אינו טוב, כי מה שקיים איננו קיים כיוון שהמצב נשתנה. הנוסח: "עד להחלטה" הוא בסדר.

ח. ליאור: אם נקבע הלכה לפי מספר הקולות שקיבלה כל סיעה אזי לסייעת העולם הזה - כוח חדש יש פחות קולות מלסייעת המרכז החופשי.

לפי רוח הדברים שנשמע עתה בוועדה יהיה תור הנואמים כדלהלן: סיעת העולם הזה - כוח חדש; סיעת המרכז החופשי; סיעת מק"י, וחבר-הכנסת שלום כהן.

א. רזיאל-נאור: אני בעד השארת המצב הקיים עד לקבלת החלטה. נקודת המוצא של טיעוניו של חבר-הכנסת אבנרי היתה שאין לפגוע במישהו, אז מדוע צריך לפגוע במישהו אחר? לא צריך להזיז שום סיעה מהתור שלה.

היו"ר י. ישעיהו: אני ער לבעיה של סיעת המרכז החופשי, אך כיוון שזהו סידור זמני ושומרים על הסטוס קוו עד להחלטה - לא נשנה דבר.

א. הרמל: מעמד הסייעות ישפיע גם על הדבר הזה, לכן אי-אפשר לקיים דיון במשך ישיבות רבות ולהחליט החלטת ביניים שיש בה משום תקדים. צריך להשאיר את המצב כפי שהוא מבלי לשנותו.

ש. כהן: העובדה שאין לי שם מביאה לכך שאין לי זהות כלפי חוץ; לכן משאלתי היא שלא תהיינה השהיות בנושא הזה.

היו"ר י. ישעיהו:
 אני רוצה ששלושה חברים יביאו נוסחה של סיכום כדי שיהיו חילופי דברים על הנוסחה ולא ויכוח היפוטיטי. אם תהיינה הצעות אחרות הן תוצבענה.

י. בן-מאיר:
 אינני מציע ועדה של שלושה. אני מציע להגיע לסיכום בשלב כזה: תוך X זמן שיושב-ראש הצעות סיכום, ההצעות תופצנה בין החברים ובשבוע הבא יצביעו עליהן.

מ. ביבי:
 אני מציע שיושב-ראש הוועדה יכין הצעת סיכום ויביאה כהצעה לוועדה ולא כסיכום. לאחר מכן תתקיים התייעצות עם הסיעות.

א. עופר:
 יושב-ראש הוועדה ציין על אילו נקודות עלינו להחליט, יש לבדוק אם היושב-ראש לא שכח דבר. על ההצעה צריך שתהיה התייעצות סיעות, בדרך-כלל מבקשים מהסיעות לדון מהר ולסכם.

א. אנטוריון:
 רצוני להצטרף להצעת חבר-הכנסת ביבי ולהקל על יושב-ראש הוועדה בנקודה זו: אינני מציע שיושב-ראש הוועדה יביא הצעת סיכום. אני מציע שהיושב-ראש יסכם לעצמו את הנקודות הדורשות סיכום וכישיבה הבאה בחליט ונצביע על כל נקודה ונקודה.

היו"ר י. ישעיהו:
 אנני מולן להציע הצעה, אך חשבתי שאם נקבע שלושה חברים שיכינו נוסחה נחסוך בכך את ההתייעצות עם הסיעות.

אם החברים רוצים שאעלה על הכתב את הנקודות הדורשות החלטה ועל כך בחליט ונצביע - בבקשה. לגיטימי שתתקיים התייעצות בסיעות בנושא זה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.10.